

**CỔ ĐẠI LÃO HOÀ THƯỢNG THÍCH NHƯ
ĐẠT**
Viện trưởng Viện Hoá Đạo, GHPGVNTN
(1929 – 2015)

MỤC LỤC

Thủ bút của Đức Đệ Ngũ Tăng Thống Thích Quảng Độ	3
Thông điệp Xuân Ất Mùi 2015	
của Đại lão Hoà thượng Thích Như Đạt, Viện trưởng Viện Hoá Đạo	4
Huấn Từ nhân ngày An vị Phật chùa Phật Quang của Đại lão	
Hoà thượng Thích Như Đạt, Viện trưởng Viện Hoá Đạo	8
Điệp thư tán thán và chào mừng nhân sự mới	
của Đại lão Hoà thượng Thích Như Đạt, Viện trưởng Viện Hoá Đạo	10
Viện Hoá Đạo khắp báo Hoà thượng Tân viên tịch Thích Như Đạt 12	
Lịch Sử Chùa Long Quang – Hoà thượng Thích Như Đạt	16
Ngày Chung Thất Nhớ Ôn Long Quang - Võ Văn Ái	19
Đôi điều của năm Giáp Ngọ sẽ đến năm Ất Mùi – HT Thích Như Đạt	23
Hòa Thượng Viện Trưởng Vừa Viên Tịch – Thượng toạ Thích Giác Đăng	24
Lễ Nhập quan Đại lão Hoà thượng Thích Như Đạt	
tại Tu viện Long Quang, Huế	27
Ba nghìn Phật tử tham dự Lễ Nhập Tháp	32
Văn Phòng II Viện Hoá Đạo tổ chức bảy tuần thất của cố Đại lão	
Hoà thượng Thích Như Đạt tại 7 thành phố ở Hoa Kỳ	42

Phòng Thông tin Phật giáo Quốc tế thực hiện nhân kỳ Chung thất

TỔNG VỤ TRUYỀN THÔNG VIỆN HOÁ ĐẠO & PHÒNG THÔNG TIN PHẬT GIÁO QUỐC TẾ

B.P. 60063 – 94472 Boissy Saint Léger – France

Tel.: Paris +33-1 45 98 30 85 — Email : pttpgqt@gmail.com

Web : <http://www.pttpgqt.org>

Nam mô Đôn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật

Kính gửi Chủ tôn Hòa thượng, Thượng tọa, Đại đức,
Tăng ni và toàn thể nam nữ cư sĩ Phật tử trong
và ngoài nước.

Thưa quý liệt vị, Cổ Hòa thượng Viện trưởng Viện
Hóa Đạo viên tịch đã sự mất mát lớn lao đối với
hoàn cảnh luận tại của Giáo hội. Tuy nhiên, Đức Phật
đã dạy tất cả đều vô thường, đã có sinh ắt có diệt.
Vậy xin toàn thể chủ tôn ni và Phật tử thuộc Giáo
hội trong và ngoài nước, hãy tỉnh tâm nguyện cầu chư
Phật, chư Bồ tát, cùng từ tiếp dẫn giác linh Cổ Hòa
thượng Viện trưởng vắng sinh an lạc quốc.

Nam mô Tây phương Cực Lạc thế giới Đại từ Đại bi
tiếp dẫn Đạo Sư Di Đà Phật.

Thanh minh Thiền Viện ngày 15 tháng 11, 2015.

GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM THỐNG NHẤT VIỆN HOÁ ĐẠO

Tu Viện Long Quang, Phương Tứ Hạ, Thị Xã Hương Trà, Tỉnh Thừa Thiên – Huế

Phật lịch 2558

Số 36/VHD/VT/TĐ

THÔNGIỆP XUÂN ẤT MÙI, 2015 CỦA HOÀ THƯỢNG VIỆN TRƯỞNG VIỆN HOÁ ĐẠO GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM THỐNG NHẤT

Nam Mô Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật
Nam Mô Đại Từ Di Lạc Tôn Phật

Nhân danh Hội đồng Lương Viện, tôi xin thân ái gửi lời chúc xuân đến chư Hòa thượng, Thượng tọa, Đại đức Tăng Ni cùng đồng bào nam nữ Phật tử trong và ngoài nước. Cầu chúc chư liệt vị một năm an vui, sức khoẻ, vạn sự thắng ý và Phật sự viên thành.

Xuân Ất Mùi năm nay đánh dấu sự chuyển mình phát huy Giáo hội trong tinh thể mới, với tin vui Văn phòng II Viện Hoá Đạo vừa tạo mãi ngôi chùa Phật Quang tại thành phố Huntington Beach ở miền Nam tiểu bang California, Hoa Kỳ, làm trụ sở sinh hoạt chính thức của Giáo hội tại hải ngoại.

Tình hình Giáo hội trong nước trước sao nay vẫn vậy. Tự do tôn giáo dưới chế độ độc đảng, độc quyền chẳng hề thay đổi. Đức Đệ Ngũ Tăng Thống từng nhận định nhiều năm qua, bao lâu chưa có nhân quyền và dân chủ, bao lâu một chế độ ngoại lai, phi tôn giáo và chống tôn giáo còn thống trị, thì Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất (GHPGVNTN) không thể phát triển. Lý do khiến cho ba đời Tăng thống, Ngài Thích Đôn Hậu, Ngài Thích Huyền Quang và nay Ngài Thích Quảng Độ không ngừng phụng hiến suốt đời để gìn giữ nền pháp lý lịch sử của GHPGVNTN.

Dù chương duyên và nghịch cảnh, tôi và chư Tăng chỉ đạo Viện Hoá Đạo, các Ban Đại diện Giáo hội trên toàn quốc, cũng như thế hệ trẻ Phật giáo là tổ chức Gia Đình Phật tử Việt Nam vẫn chí thành kiên trung với Giáo hội theo gương các Ngài bảo vệ và gìn giữ Giáo hội dân lập truyền thừa Hai nghìn năm Phật giáo.

Xuân về, Tết đến, là dịp mọi người hoan hỉ đón mừng Năm Mới. Năm mới không chỉ là việc thời gian xê dịch, mà là ý chí tái hồi niềm hy vọng cho tương

lai của đạo pháp và dân tộc. Vừa nhìn lại quá khứ rút tia những thất bại hay khiếm khuyết, vừa hoạch định sự nghiệp huy hoàng cho năm mới.

Điều quan thiết mà tôi mong mỗi chư Tăng Ni, Phật tử cần nhận định trước tiên trong cuộc sống và tu học, là phẩm chất tâm linh của đạo pháp để tiến thân và phát triển Giáo hội. Không nên bắt chước thế nhân đánh giá đạo pháp bằng con số, theo lối số lượng một đoàn binh hay xưởng thợ. Bốn mươi nghìn Tăng Ni, bốn trăm hay bốn mươi Tăng Ni... chỉ là con số với giá trị hạn hẹp của con số. Muốn biết rõ hư thực, hãy quan sát xem con số ấy đang đem thân giáo, khẩu giáo, ý giáo làm gì cho voi cảnh đói nghèo một dân tộc ? làm gì cho nhân quần bước lên đường giải thoát, giác ngộ ? làm gì cho sinh dân đang bị bức hiếp, tù đầy, thấy được nhân quyền và tự do ?

Số lượng đông, mà nước cứ điều linh, dân khốn khổ, thì đông để làm gì ? Xin đừng biến thân giáo thành ác giáo, đừng biến khẩu giáo thành đấu khẩu, đừng biến ý giáo thành loạn tướng, si mê.

Ngày xưa Đức Thế Tôn đã một mình, và tự mình, thiên định cho đến khi giác ngộ, rồi phát tâm cứu độ chúng sinh, chẳng nhờ ai trợ thủ. Ngài đã làm nên phẩm chất Phật, khiến ngày nay hàng triệu, tỷ người và chư thiên hưởng được hương vị giải thoát của Ánh Đạo Vàng.

Tham sân si là căn bản của thế giới chiếm hữu ngày nay, một thế giới xô xé giữa các xung đột, các ý thức hệ hiếu chiến và khủng bố. Sự sống còn của nhân loại cậy nhờ vào những con người vô úy, không bị khuất phục bởi uy vũ, coi thường danh lợi, thương cứu chúng sinh. Những người như vậy chỉ hiện hữu trong giới Tăng già và Phật tử có đạo hạnh và đạo lực.

Nhân dịp đầu xuân, tôi thỉnh mời chư tôn giáo phẩm, chư Tăng Ni và quý nam nữ Phật tử đọc lại bản nguyện của các Ngài lãnh đạo Giáo hội. Giữa cuộc sống tham sân si, tranh chấp, những lời tuyên xưng của quý Ngài đã thành lời cảnh sách, mang tính giải pháp và ý nghĩa kinh luận cho thời đại.

Trong bức Thông điệp Hòa bình xuân Kỷ Dậu, Phật lịch 2513, Đức Đệ Nhất Tăng Thống, Cố Đại lão Hòa thượng Thích Tịnh Khiết viết : *“Hòa bình chỉ có ý nghĩa đích thực khi bảo đảm được quyền tự chủ quốc gia và những quyền tự do dân chủ căn bản của dân chúng, trong sinh hoạt cộng đồng thế giới. Chúng ta phải hiện diện như một thực thể tiêu biểu đích thực cho nguyện ước Hòa bình của dân tộc để nói lên tiếng nói phát xuất từ thâm tâm con người và tiềm lực dân tộc. Chúng ta không có quyền trao vận mệnh dân tộc này cho những người phi dân tộc, nguy dân tộc, phản dân tộc”*.

Trong bức Thông điệp Xuân Tân Ty, 2001, Đức Đệ Tứ Tăng Thống, Cố Đại lão Hoà thượng Thích Huyền Quang viết : *“Làm con Phật là vượt khỏi địa vị phàm phu, phát bỏ đề tâm mà bước vào ngôi vị Bồ Tát. Lấy tâm Đại Bi bảo bọc chúng sanh, lấy tâm Đại Từ làm lợi ích cho chúng sanh, lấy tâm Vô Ngại dẹp tan*

các chương duyên và áp bức đang đè nặng nhân thế và muôn loài. Bồ đề tâm ở đâu, Bồ tát ở đó ; Bồ tát ở đâu, Phật đạo ở đó ; Phật đạo ở đâu, An lạc và Tự do ở đó. Bồ đề tâm được phát khởi, thì mọi khổ đau mới chấm dứt”.

Trong Thư Chúc Xuân gửi quý vị Nhân sĩ, Trí thức, Văn Nghệ sĩ, và Đồng bào trong và ngoài nước, năm Ất Dậu, 2005, Đức Đương kim Đệ Ngũ Tăng Thống, Đại lão Hoà thượng Thích Quảng Độ viết : *“Chẳng nên nghĩ rằng hễ có công an cho đông, nhà tù cho nhiều, và quân đội hùng mạnh là sẽ giữ được quyền bính mãi mãi. Chỗ dựa vững chắc nhất của một chế độ chính trị là lòng dân.*

“Không là chính trị gia, chúng tôi chỉ có vài ý kiến thô thiển kêu gọi quý vị nhân sĩ, trí thức, văn nghệ sĩ và đồng bào là những người nhạy cảm với cuộc sống. Làm sao cho một cái gậy đầu hay lắc đầu của lực lượng trí tuệ mang yếu tố quyết định thay đổi thời cơ.

“Xin quý vị hãy ra tay ngăn chặn các nẻo dữ, đóng lên tiếng chuông cảnh tỉnh, đánh lên hồi trống đại hùng khai mở Đường Lành. Đường Lành ấy là con đường dân chủ đa nguyên đưa tới sự ổn định, phát triển và an lạc. An lạc cho quần chúng chỉ có ý nghĩa đích thực khi bảo đảm được quyền tự chủ quốc gia và những quyền tự do, dân chủ căn bản của toàn dân trong sinh hoạt cộng đồng thế giới”.

Về sinh hoạt của Giáo hội trong cơn pháp nạn quần bách ngày nay, không gì hơn lời khuyên của Đức Đệ Tam Tăng Thống, Cố Đại lão Hoà thượng Thích Đôn Hậu. Sau tám năm bị thúc thủ, giam lỏng ở Hà Nội, trở về lại miền Nam ; tại cuộc họp đầu tiên năm 1976 với Viện Hoá Đạo ở Saigon, được hỏi ý kiến về phương cách sinh hoạt của Giáo hội dưới chế độ mới, Ngài đáp : **Một là, Cấp lãnh đạo Giáo hội phải củng cố Bồ đề tâm. Không củng cố bồ đề tâm thì không lãnh đạo ai được cả ; Hai là, Phải gìn giữ giới hạnh trang nghiêm. Giới hạnh không trang nghiêm, mình nói không được ai nghe ; Ba là, Cố gắng xiển dương chánh pháp. Gặp thời, giảng diễn trước hàng vạn người. Còn khi không thể hiện được, chúng ta giảng cho 5 người, 10 người. Nhiều lần, nhiều chỗ giảng như vậy thành ra đông đúc ; Bốn là, Tìm người thừa kế cho Tăng bảo ở tương lai.**

Trên đây là những lời căn dặn mà chúng ta phải thực hiện để đền đáp công ơn các Ngài. Chư liệt vị nên học hạnh vô úy qua hai câu kệ của Thiền sư Vạn Hạnh, người sắp đặt cho triều Lý huy hoàng ra đời mười thế kỷ trước : Nhậm vận thịnh suy vô bố úy / Thịnh suy như lộ thảo đầu phô — lòng đừng sợ hãi khi nghĩ tới chuyện thịnh suy trong đời, thịnh hay suy khác chi giọt sương rơi đầu ngọn cỏ.

Thiền sư Mãn Giác đời Lý khi thông báo bệnh tình trầm trọng của mình cho mọi người, Ngài vẫn tự tại vô ngại, lại còn khai thị cho ta sự bất biến của đạo pháp qua hai câu lạc quan : Mạc vị xuân tàn hoa lạc tận / Đình tiền tạc dạ nhất

chi mai — đừng tưởng xuân tàn hoa rụng hết, đêm qua một cành mai vữa nở trước sân.

Các Ngài là chân dung của Tăng Bảo mà chúng ta cần nhớ tưởng để học hạnh các Ngài hầu đối diện với thời đại đạo đức suy tàn hôm nay, để tô bồi đạo lực làm rạng danh Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất. Kính xin chư Tăng Ni, Phật tử trong và ngoài nước gạt bỏ mọi dị biệt, ưa thích cá nhân, hoà hợp như nước và sữa để đạo giải thoát được trường tồn.

Thành tâm cầu chư Phật, Bồ tát, Hộ pháp, Thiện thần, chư Thánh tử đạo và anh hùng các anh hùng đất nước gia hộ chư liệt vị đạo nghiệp cao dày, tín tâm kiên cố để xây dựng cảnh sống an vui, tự do cho đồng bào các giới. Với Giáo hội ở hải ngoại gia tăng sự hoà hợp, kết liên tứ chúng, đẩy mạnh sự truyền giáo, cũng như góp công góp chí trong công cuộc giải trừ quốc nạn và pháp nạn mà muôn dân trông chờ.

Nam Mô Thường Hoan Hỷ Bồ Tát.

Tu viện Long Quang, Huế, Xuân Ất Mùi 2015
Thay mặt Hội đồng Lưỡng Viện
Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất
Viện trưởng Viện Hoá Đạo

Sa Môn Thích Như Đạt

GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM THỐNG NHẤT VIỆN HOÁ ĐẠO

Tu Viện Long Quang – Thị Xã Hương Trà - Tỉnh Thừa Thiên Huế

Phật lịch 2558

Số 35/VHĐ/VT

HUẤN TỪ

NHÂN NGÀY LẠC THÀNH AN VỊ CHÙA PHẬT QUANG

VIỆN TRƯỞNG VIỆN HÓA ĐẠO GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM THỐNG NHẤT

Kính gửi Thượng toạ Thích Giác Đăng, Quyền Chủ tịch Văn Phòng II Viện Hoá Đạo, chư tôn Giáo phẩm, Hoà thượng, Thượng toạ. Đại đức Tăng Ni và quý Nam Nữ Cư sĩ GHPGVNTN Hải ngoại tại Hoa Kỳ

Nam Mô Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật

Kính thưa liệt quý vị,

Mầu nhiệm thay ! Việc tưởng như bất khả mà nay đã thành sự thật !

Cơ sở mới cho Giáo hội tại hải ngoại là ước vọng mà cũng là chỉ thị của Đức Đương kim Tăng Thống Thích Quảng Độ. Một cơ sở do sự góp công góp của toàn thể chư Tăng Ni và đồng bào Phật tử mà thành ; một cơ sở mà Giáo hội làm chủ quyền để tránh tình trạng tang thương, lợi dụng của những cá nhân nhân danh Giáo hội để tạo mãi rồi sau đó soán đoạt theo tư ý.

Hội đồng Lưỡng Viện trong nước vô cùng hoan hỷ khi biết dưới sự hướng dẫn của Thượng toạ Quyền Chủ tịch Văn Phòng II Viện Hoá Đạo không ngừng lặn lội ngày đêm, lao tâm lao lực, cùng với quý thành viên Văn Phòng II và Phòng Thông tin Phật giáo Quốc tế, tạo mãi cơ sở mới đã được Đức Đệ Ngũ Tăng Thống ban cho tên Chùa Phật Quang

Vẫn biết rằng lực phá và tà tâm có hung hãn đến đâu, cũng không thể đối đầu với Hồng ân của chư Phật, chư Bồ Tát, chư Tiên bối hữu công làm nên phong trào Phật giáo nước Việt ; đặc biệt, không thể đối đầu trước lòng dạ thiết tha, chí thành, kiên trung, vô úy của đại đa số nam nữ Cư sĩ Phật giáo, vốn là trường thành chặn đứng lớp sóng vô minh, hung bạo của sự phá hoại Chánh pháp. Nhưng lực phá và tà tâm ấy chưa lùi vào quá khứ đâu, vẫn thường xuyên đeo đẳng chúng ta dù chúng ta đã có Phật Quang an trụ trong tâm khảm chí thành của Tăng, Tín đồ trung kiên với Giáo Hội. Do đó Viện Hóa Đạo nhắc nhở rằng : tạo mãi được Phật Quang là khó, nhưng duy trì được Phật Quang lại càng khó khăn hơn nữa.

Vì vậy, trong ngày trọng đại này, ngày Đại lễ Lạc thành An vị Ngôi Tam Bảo, Viện Hóa Đạo kính lời trân trọng tán thán tinh thần của Chư Tăng Ni và trên 2000 Phật Tử hăng tâm, hăng sức đã kiến tạo được ngôi chùa chung, càng phải chung sức chung lòng để Phật Quang tỏa sáng đến các thế hệ mai sau.

Với tâm nguyện đó, Viện Hóa Đạo kính chúc 72 Công cán Ủy viên của VP II Viện Hóa Đạo tích cực trên con đường hoàng dương Chánh Pháp không những tại trú xứ của mình mà trên mọi lãnh vực thuộc Trung Ương Giáo Hội.

Như Viện Hóa Đạo đã khẳng định : ngôi Chùa Phật Quang là sự thiêng liêng tiêu biểu Đạo Pháp và Dân Tộc Việt Nam Quốc Nội nối liền với Hải Ngoại, làm món quà trân quý của Tăng Ni Phật tử trên thế giới dâng lên Đức Đệ Ngũ Tăng Thống.

Nhân danh Viện Hoá Đạo, một lần nữa tôi gửi lời tán thán đến chư tôn đức Tăng Ni và quý vị nam nữ Phật tử đã đóng góp xây dựng nên ngôi Chùa Phật Quang hôm nay. Chư liệt vị đã đem tâm mà bảo toàn Phật Pháp nơi hải ngoại, đem tâm mà vun xới tình người nghĩa đạo trong những ngày xa cách quê hương, đem tâm mà xoá bỏ vô minh, cuồng vọng của những kẻ hãm hại Chánh pháp.

Nguyện cầu hồng ân Tam bảo giúp sức, Thiên Long Bát Bộ hộ trì cho Phật sự hải ngoại viên thành. Kính chúc chư liệt vị thân tâm thường lạc trên đường hoàng truyền chánh pháp Phật Đà, góp phần giải trừ Quốc Nạn và Pháp Nạn hiện nay.

NAM MÔ CÔNG ĐỨC LÂM BỒ TÁT MA HA TÁT

Phật lịch 2558 Tu Viện Long Quang,
ngày 07 – 02 – 2015
Viện trưởng Viện Hoá Đạo
Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất

Sàigon **THÍCH NHƯ ĐẠT**

BẢN SAO :

- Kính thượng trình Đức Đệ Ngũ Tăng Thống GHPGVNTN *thăm tòng*
- VP II Viện Hóa Đạo *tri tòng*
- GS Tổng Vụ Trưởng TV Truyền Thông và PTT/PGQT *kính xin phổ biến*
- Luu./.

GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM THỐNG NHẤT VIỆN HOÁ ĐẠO

Chùa Long Quang, Phường Tứ Hạ, Thị Xã Hương Trà, Tỉnh Thừa Thiên – Huế

Phật lịch 2558

Số 35/VHĐ/VT

DIỆP THƯ CỦA VIỆN TRƯỞNG VIỆN HOÁ ĐẠO TÁN THÁN VÀ CHÀO MỪNG

**các Hội viên Danh dự và Ủy viên Công cán Văn Phòng II Viện Hoá Đạo
kính gửi Thượng toạ Quyền Chủ tịch Văn Phòng II Viện Hoá Đạo**

Nam Mô Bốn sư Thích Ca Mâu Ni Phật

Kính bạch chư tôn giáo phẩm, Hoà thượng, Thượng toạ. Đại đức Tăng Ni,
Kính thưa quý Nam Nữ Phật tử,

Đạo hữu Tổng vụ trưởng Tổng vụ Truyền Thông, Viện Hoá Đạo, vừa trình về Viện những tiến triển tốt đẹp trong việc kết hợp nhân sự, mà Ban lãnh đạo Văn Phòng II Viện Hoá Đạo vừa thực hiện trong thời gian ngắn ngủi qua.

Viện Hoá Đạo vô cùng hoan hỉ được một tin vui như thế, và tin tưởng rằng Phật sự hải ngoại sẽ thăng hoa trong năm nay với sự trợ lực của Hai Nghìn Hội viên Danh dự, những vị đã tâm thành đóng góp cấp kỳ cho việc tạo mãi ngôi chùa Phật Quang làm cơ sở chung cho Giáo hội tại hải ngoại. Đồng thời điều phối 72 Công cán Ủy viên đại diện Giáo hội tại Châu Úc, Châu Âu, Canada và tại các tiểu bang, các thành phố lớn ở Hoa Kỳ (Huntington Beach, San Jose, San Diego, Houston, Dallas, Florida, Denver, Oklahoma, Seattle, Oregon...), để phát triển Giáo hội hoằng pháp nơi đất tạm dung.

Thưa quý liệt vị,

Được làm người là điều quý nhất trong tất cả các cõi, vì cõi người mới dễ tu hành giác ngộ. Được phục vụ Giáo hội vào thời đại tối tăm của lịch sử, là cuộc thử lửa về nhân cách Phật tử, không chôn chân trước nghịch cảnh, hay sa đà theo các món mồi lợi dưỡng, vô minh, cuồng tín.

Nhóm nhân sự nhỏ ban đầu của ngài Kiều Trần Như, nhờ bèn chí học hạnh Đức Thế Tôn, đã làm sáng rực dòng đạo huy hoàng Phật giáo suốt tam thiên đại thiên thế giới về con đường cứu khổ và giác ngộ của chư Phật, chư Bồ tát. Ngày nay hạt giống từ bi ấy thấm nhuần căn cơ hàng trăm triệu người trên trái đất.

Chúng ta thường nói “thượng cầu trí giác hạ hoá chúng sinh”, là căn bản hành hoạt của đại thừa giáo. Không cầu trí giác, thì mãi mãi sống lì nơi vô minh, cuồng tín. Không thân gần chúng sinh, làm sao hoàn tất việc độ sinh? Đạo Phật có mặt là để cứu độ chúng sinh bị đói nghèo, bệnh tật, hoặc bị bức hiếp, đoạ đày. Nay dùng chúng sinh để vợ vét, lao dịch, hầu kiến tạo chín đọt phù đồ cho riêng công cao ngã mạn của mình, thì còn chi là đạo Phật của đức Thế tôn?

Thưa quý liệt vị,

Hãy tin vào quần chúng, tôn trọng, thương yêu quần chúng, mới phục vụ thăng hoa quần chúng thoát ly khỏi vô minh, tham đắm, để cùng nhau chung bước lên đường giác ngộ. Hai nghìn Hội viên Danh dự và 72 Ủy viên Công cán vừa được Văn phòng II Viện Hoá Đạo và Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất Hải ngoại tại Hoa Kỳ kết hợp làm thành viên Giáo hội, chính là trử lượng của từ bi và trí tuệ, là thành viên bảo vệ nền tảng pháp lý của một giáo hội dân lập và lịch sử, là Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất. Quý liệt vị đã học được tinh thần vô ngã, từ hàng ngũ Tứ chúng, tự mình tiên cử mình phục vụ Giáo hội và dân tộc trong cơn pháp nạn, quốc nạn khủng khiếp ngày nay. Chính quý vị là những người bảo chứng cho chính nghĩa Phật giáo Việt Nam trong công trình ngăn chặn sự suy đồi đạo lý, và phát huy nền văn hoá trí tuệ, từ bi, mà những thế lực vô minh, cuồng tín vô cùng sợ hãi, lo lắng.

Vì sợ hãi, lo lắng, mới có phá hoại, vu cáo, hãm hại, rì tai... cốt lung lạc đời sống tịnh hạnh của người con Phật. Nhưng gươm kia sắc bén bao nhiêu cũng thành vô dụng khi chém nước.

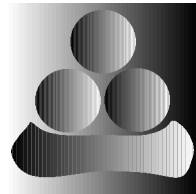
Viện Hoá Đạo xin chào đón quý vị trong vai trò kết nối giữa trung ương giáo hội với địa phương mình cư ngụ, để mở rộng công cuộc hoằng dương chánh pháp, song song với việc thông tin, phổ biến tin tức, đường hướng, lập trường của Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất trước manh tâm phá hoại Giáo hội của những kẻ đầu cơ. Viện Hoá Đạo mong mỗi quý liệt vị hãy nghiên cứu, thâm nhập các văn kiện căn bản của GHPGVNTN, như Hiến chương, và đặc biệt, các Thông điệp, Thông tư, Thông bạch, Tuyên Cáo, Nhận định, Tư liệu, v.v... do Đức cố Đệ Tứ Tăng Thống Thích Huyền Quang, và Đức Đương kim Đệ Ngũ Tăng Thống Thích Quảng Độ ban hành từ thập niên 90 cho đến hôm nay, mà Phòng Thông tin Phật giáo Quốc tế đã không ngừng ấn hành, loan tải rộng rãi mấy mươi năm qua.

Câu chúc quý liệt vị thân tâm an lạc, bồ đề tâm kiên cố, dũng mãnh viên thành Phật sự.

Tu viện Long Quang, ngày 21.1.2015
Viện trưởng Viện Hoá Đạo, GHPGVNTN

Sa Môn Thích Như Đạt

THÔNG CÁO BÁO CHÍ LÀM TẠI PARIS NGÀY 26.2.2015

**Đại lão Hoà thượng Thích Như Đạt,
Viên trưởng Viện Hoá Đạo, GHPGVNTN, vừa viên tịch tại Huế**

PARIS, ngày 26.2.2015 (PTTPGQT) - Đạo hữu **Lê Công Cầu**, Tổng Thư ký Viện Hoá Đạo, Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất (GHPGVNTN), vừa điện qua Phòng Thông tin Phật giáo Quốc tế ở Paris khuya qua, cho biết Đại lão Hoà thượng Thích Như Đạt, Viên trưởng Viện Hoá Đạo đã thâm thần thị tịch vào lúc 6 giờ sáng ngày mùng 8 Tết Ất Mùi, 26.2.2015, tại Tu viện Long Quang, Huế.

Sau 3 tháng lâm trọng bệnh, Giáo hội cùng với môn đồ pháp quyến đưa Ngài vào Bệnh viện Trung ương Huế. Nhưng sau một thời gian điều trị, các bác sĩ không tìm ra phương cứu chữa. Nên Giáo hội cùng môn đồ pháp quyến lấy quyết định đưa Ngài vào Saigon chữa trị tại Bệnh viện Pháp Việt, một bệnh viện ngoại quốc, vào hạ tuần tháng giêng dương lịch. Nhưng tại đây, bệnh viện cũng bó tay trước chứng nan y của Ngài.

Tuy bệnh tình trầm trọng, nhưng Ngài vẫn bình thân vui cười tự nhiên. Chư Tăng, Phật tử vào thăm chỉ nghe tiếng Ngài thuyết giảng Phật Pháp xem như món ăn tinh thần đương cự với thời đại đạo lý suy tàn ngày nay. Tại bệnh viện Ngài đã để cho Phòng Thông tin Phật giáo Quốc tế thu băng hai trong ba văn kiện cuối cùng của Ngài (Huân từ gửi Lễ An vị Phật tại chùa Phật Quang ở Huntington Beach, nam California, và Điệp từ tán thán và chào mừng 2000 Hội viên danh dự và 72 Ủy viên Công cán của Văn Phòng II Viện Hoá Đạo), mà đồng bào Phật tử đã được nghe tiếng Ngài hôm lễ An vị Phật tại chùa Phật Quang ngày 7.2.2015.

Bốn ngày trước lễ An vị Phật chùa Phật Quang ở nam California, Ngài đã đi chọn và thỉnh tôn tượng Đức Phật Thích Ca Mâu Ni rồi gửi bằng đường hỏa tốc, mong tới kịp Lễ An Vị. Đúng như nguyện ước của Ngài, tôn tượng đến trước một ngày và được đưa vào Chánh điện, khiến chư Tăng Ni, Phật tử ai nấy đều hoan hỉ tri ân.

Đức Đệ Ngũ Tăng Thống đã thường xuyên đến bệnh viện thăm Ngài. Khi thấy các bác sĩ ở Bệnh viện Việt Pháp không có phương án điều trị, Ngài cũng như Đức Đệ Ngũ Tăng Thống lấy quyết định đưa Ngài trở về chùa Long Quang, Huế. Ai cũng ngạc nhiên với bệnh tình trầm trọng như thế, các bác sĩ bó tay, mà Ngài vẫn ung dung tự tại.

Suốt ba tháng qua Ngài không ăn gì cả, mỗi ngày uống không quá 6 muỗng nước cháo và truyền dịch huyết tương tinh chế.

Những lúc không quá mệt, Ngài bước lên Chánh điện chùa Long Quang lễ Phật, hoặc đi dạo quanh vườn chùa. Thịnh thoảng Ngài triệu tập Tăng chúng giảng kinh Di giáo và kinh Pháp Hoa. Trước khi ngủ hay sau khi dậy lúc 3 giờ sáng, Ngài ngồi thiền một cách thanh thoát. Sau 3 tháng bệnh Ngài sụt mất 14 kí, từ 42 kí chỉ còn 28 kí.

Bây giờ sáng mùng Một Tết vừa qua, Ngài gọi Đạo hữu Tổng Thư ký, Lê Công Cầu, vào Tu viện Long Quang để Ngài huấn thị về sinh hoạt của Giáo hội trong năm mới, đồng thời căn dặn việc hậu sự khi Ngài ra đi.

Bây giờ sáng Mùng Một Tết, Ngài huấn thị việc sinh hoạt Giáo hội trong năm 2015 và căn dặn việc hậu sự. – Hình PTTGQT

Về việc hậu sự, Ngài căn dặn tổ chức lễ tang đơn giản dành cho một vị Tỳ kheo, mà Ngài gọi là “Tâm Tang”, tức không có Ban tổ chức, không ai khác chứng minh ngoài Đức Đệ Ngũ Tăng Thống Thích Quảng Độ. Tang lễ đặt dưới quyền Viện Hoá Đạo và môn đồ pháp quyến, Ngài nói tôi là thành viên GHPGVNTN, thì khi mất đi cũng đi trên con đường của GHPGVNTN. Xương lễ là Hoà thượng Thích Thanh Quang, Phó chủ tịch Viện Hoá Đạo. Các phái đoàn đến phúng điếu không xương danh, không phát biểu, không đọc tiểu sử.

Đại lão Hoà thượng Thích Như Đạt sinh năm Kỷ Ty, dương lịch 1929, tại Bình Định. Thọ 87 tuổi, Hạ lạp 58. Sau đây là Thông bạch và Nội lệ Tâm Tang do Hoà thượng Thích Thanh Quang, Phó Viện trưởng Viện Hoá Đạo vừa gửi sang :

GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM THỐNG NHẤT VIỆN HOÁ ĐẠO

Tu Viện Long Quang, Phương Tứ Hạ, Thị Xã Hương Trà, Tỉnh Thừa Thiên – Huế

Phật lịch 2558

Số 36/VHĐ/VT/TĐ

THÔNG BẠCH

ĐẠI LÃO HÒA THƯỢNG VIỆN TRƯỞNG VIỆN HÓA ĐẠO TÂN VIÊN TỊCH

Kính ngưỡng trình Đức Đệ Ngũ Tăng Thống *thăm tường*

Chư tôn đức Hội Đồng Lương Viện *kính tường*

Văn phòng II Viện Hóa Đạo *kính tường*

Đồng bào Phật Tử trong và ngoài nước *tri tường*

Giáo Sư Giám Đốc Phòng Thông Tin Phật Giáo Quốc Tế *phổ biến*

**Viện Hóa Đạo Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất và Môn Đồ Hiếu
Quyên thành kính khắp báo :**

**ĐẠI LÃO HÒA THƯỢNG VIỆN TRƯỞNG VIỆN HÓA ĐẠO thượng NHƯ hạ
ĐẠT** sau ba tháng lâm trọng bệnh đã an nhiên thị tịch vào lúc 6 giờ sáng ngày
mồng 8 tháng giêng năm Ất Mùi (26/02/2015)

87 năm trụ thế - 58 hạ lạp

Lễ nhập kim quan vào lúc 8 giờ sáng ngày mồng 9 tháng giêng
năm Ất Mùi (27/02/2015). Lễ nhập tháp vào lúc 8 giờ sáng ngày 13 tháng giêng
năm Ất Mùi (03/3/2015)

Theo Di Huấn của Ngài tang lễ được tổ chức theo tinh thần TÂM TANG như tang
lễ Đức cố Đệ Tứ Tăng Thống với các chi tiết như sau :

**TÂM TANG
ĐẠI LÃO HÒA THƯỢNG VIỆN TRƯỞNG
VIỆN HÓA ĐẠO
GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM THỐNG NHẤT
(THEO DI CHÚC CỦA NGÀI)**

**CHỨNG MINH
ĐỨC ĐỆ NGŨ TĂNG THỐNG
GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM THỐNG NHẤT**

**XƯƠNG LỄ
HÒA THƯỢNG THÍCH THANH QUANG
PHÓ VIỆN TRƯỞNG VHĐ/GHPGVNTN**

KÍNH CÁO

Nôi Lê

**TÂM TANG ĐẠI LÃO HÒA THƯỢNG VIỆN TRƯỞNG VIỆN HÓA ĐẠO
GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM THỐNG NHẤT
(THEO DI CHỨC CỦA NGÀI)**

1. Không xướng danh các tổ chức, đoàn thể hay cá nhân đến phúng điếu.
2. Các đoàn thể, tổ chức hay cá nhân đến phúng điếu không có điếu văn hay phát biểu.
3. Không có đọc điếu văn truy điếu và tiểu sử của Đại Lão Hòa Thượng Tân Viên Tịch.
4. Không có sổ tang lưu niệm.
5. Tuyệt đối thanh tịnh để cầu nguyện đúng tinh thần Tâm Tang.

Kính Thông Bạch

Vậy Viện Hóa Đạo và Môn Đồ Hiếu Quyến kính thông bạch để :

- Chư Tôn Đức, Đồng bào Phật tử trong và ngoài nước thành tâm cầu nguyện Giác linh Ngài theo tinh thần Tâm Tang.

- Văn Phòng II Viện Hóa Đạo tổ chức cầu nguyện trong suốt thời gian tang lễ để đồng bào Phật Tử hải ngoại tùy tâm tham dự.

- Xin chư Tôn Giáo phẩm, chư Hoà thượng, Thượng toạ, Đại đức Tăng Ni cùng đồng bào Phật tử các giới trong và ngoài nước cùng chung thọ tang Ngài một ngày, là ngày Chủ nhật mùng Một tháng 3 dương lịch 2015.

Phật Lịch 2558, Tu Viện Long Quang
ngày 26 tháng 2 năm 2015

TM. Ban Chỉ đạo Viện Hoá Đạo
và Môn đồ Pháp quyến

Phó Viện trưởng Viện Hoá Đạo
(ấn ký)

Tỳ Kheo **Thích Thanh Quang**

Lịch sử Chùa Long Quang

Hòa thượng Thích Như Đạt

Ghi chú : Tu viện Long Quang nằm cạnh sông Bồ, một nhánh sông xuất phát từ dãy Trường Sơn có biệt danh là Trăng Lu. Trong khi đi tìm tài liệu cho tập sách Tưởng Niệm cố Hoà thượng Viện trưởng Viện Hoá Đạo nhân ngày Chung thất, chúng tôi vui mừng tìm thấy bài viết của Hoà thượng Thích Như Đạt nói về lai lịch Tu Viện Long Quang sau đây.

PTTPGQT

I. -Thành kính đôi dòng về lịch sử ngôi Chùa Long Quang.

1.- Duyên khởi ngôi Tam Bảo Long Quang Tự.

Phát xuất từ người con Phật ở thôn Khuôn Phò, là Cụ Thái Quang Khiết và nữ Phật tử cụ Bà Lê Thị Cúc ở thôn Thủ Lễ, hai người kết hôn đều là con dân xã Quảng Phước, huyện Quảng Điền, tỉnh Thừa Thiên Huế. Cụ Thái Quang Khiết có bằng Bác sĩ Y khoa. Hai ông bà vào Quy Nhơn tỉnh Bình Định lập nghiệp mở tiệm bán thuốc Tây phát đạt giàu có, nhưng không con.

Quy y theo Phật với ngài trú trì Chùa Long Khánh. Tình thầy trò chỉ giáo hướng dẫn hai ông bà, đời sống phải có lý tưởng gieo trồng hạt giống phẩm chất đạo đức, tư tưởng Thánh Hiền. Tâm linh tươi sáng, thể chất vui khỏe nhẹ nhàng. Dù có vật chất tài sản, nhưng biết chia ngọt xẻ bùi, biết bố thí, phóng sanh, biết cúng dường Tam Bảo, gieo trồng ruộng phước hiện tại và tương lai. Ấy là chí thành theo lời dạy chư Phật.

Bốn sư dạy hai ông bà ngày nào quá vắng, Nhà chùa hương khói phụng thờ. Ông Bà suy ngẫm lời dạy của bốn sư.

Sau về lại quê nhà, tạo mãi được 5 mẫu 6 sào đất, tọa lạc tại làng Phú Ốc dựng lập nên ngôi Tam - Bảo, hoàn thành năm Bảo Đại thứ 14, tháng tư, ngày 19 “Sắc phong Long Quang Tự”, năm 1930 tức năm Canh Ngọ.

Ngày khánh thành, mời chư tôn Hòa Thượng :

* Tỉnh Bình Định : Hòa Thượng Long Khánh là vị bốn sư của hai Ông Bà, Hòa Thượng Phước Huệ, Tổ Đình Thập Tháp, Hòa Thượng Bích Liên, Hòa Thượng Tâm Hoàn, Hòa Thượng Bình Chánh và Đại Đức Tâm Trí.

* Tỉnh Thừa Thiên : Cố Trưởng Lão Hòa Thượng Tường Vân (tức Đức Đệ Nhất Tăng Thống), Hòa Thượng Thuyền Tôn, Hòa Thượng Tây Thiên, Hòa Thượng Châu Lâm, Hòa Thượng Trúc Lâm, Hòa Thượng Linh Mục, Hòa Thượng Quy Thiện, Hòa Thượng Linh Quang và Sư Bà Diệu Không.

Ngài Phước Huệ chứng minh cắt băng khai thị đại lễ khánh thành và ban cho hai câu đối trong lễ khánh thành, gắn lên hai cột trụ cổng Tam Quan.

Bên Tả của cột trụ :

“Long, nhất hào Chư ác, khuyến nhơn mạc tác” !

“Quang, nhất hào Chi thiện, giữ nhơn phương tiện” !

Nghĩa là :

隆 (Long) Hưng khởi lòng từ khuyến nhau không tạo điều ác !

光 (Quang) sáng suốt phát huy trí tuệ, đồng tình hiệp lực làm điều phước thiện !

2. – Hoàn thành Phạm Vũ Huy hoàng, hai Ông Bà vui mừng nhất tâm cúng 5 mẫu 6 sào với ngôi Tam - Bảo cho Giáo Hội Tăng Già tỉnh Thừa Thiên Huế. Giáo Hội cung thỉnh Hòa Thượng Thích Thanh Trí, Thích Thiện Hỷ và đại đức Thích Thiện Xá quản trị... Thời gian trôi qua, các ngài thôi trông coi ở đây về gánh vác việc lớn. Giáo Hội đương thời Phật sự khắp nơi cần nhiều nhân sự chức năng gánh vác.

3. – Ngày 15/02/1958 Giáo Hội cung cử bổ nhiệm thầy Thích Như Đạt về trú trì. Đơn thân độc mã. Luôn luôn suy tư quê nghèo chưa xóa nạn mù chữ. Năm 1961-1962-1963 mở lớp dạy : “Bình Dân Học Vụ” ba năm liền, mỗi năm thi cử đều đậu đạt. Sự mở mang hiểu biết đến với con em chẵn trâu, bút cỏ vùng quê hương này. Đến năm 1964 mở Trung Học Bồ Đề lấy danh hiệu “VASUBANDHU LONG QUANG” (Tên của Ngài Thế Thân Bồ Tát) tác thành cho con em biết Quy Y Phật, Thu thập tín tâm.

Chánh Tín chất phát thật thà con người nông dân nhất là ở mạn Bắc, như Phong Điền, Ngũ Điền, Quảng Điền và Hương Trà v.v...

Nhân tâm biến chuyển, nhưng luôn luôn gắn bó không lãng quên lòng tin Phật. Năm Mậu Thân nhân dân sợ bom đạn rền trời. Chùa chiền sụp ngói, cột đổ tường xiêu. Rồi cũng ổn định, qua năm 1969 – 1970 xây Tiên Đường, xây Hậu Tổ. Chung sức chung lòng ky giỗ Tiên Linh âm cúng.

4. – Tiếp đến Bắc Nam Hai Miền Thống Nhất năm 1975. Dầm nắng dãi mưa, thiên nhiên cũng có khi hiền rồi nổi sấm sét hãi hùng trời long đất lở. Năm 1985 vũ bão. Trúc cây đổ nhà, dân chúng vất vả. Năm 1995 lụt khá lớn. Năm 1999 càn dữ dội hơn, trận lụt hồng thủy miền Trung. Cũng may Chùa xây xong nhà Giảng Đường, Chư Tăng có chỗ bảo toàn lạy Phật.

Thật khổ sở và vất vả vậy. Con em vùng quê, thôn dã mà lại vui vẻ phát tâm xuất gia theo thầy chấp nhận gian khổ ăn chay tụng kinh niệm Phật. Vững tâm đồng đức, âm áp tuổi bé thơ, tâm hồn non dại vẫn một niềm vui có Phật.

Sống thật mới thấy thấm thía cho đất nước Việt Nam, luôn luôn chinh chiến gieo rắc thê lương.

Không thể nào mà không nghe tiếng khóc oan nghiệp sầu thương. Con mất cha, vợ mất chồng ! Nhơn tâm ly tán.

Nhờ ơn chư Phật, chư đại Bồ Tát hết thầy Thánh thần anh linh từ bi gia hộ toàn thể nhân loại hiểu biết thương nhau, tôn vinh tài bồi 4.000 năm Lịch sử oai hùng của Tổ quốc ta, Tổ tiên Cha Ông ta, Dân tộc ta. Giữ vững niềm tin, đức tin vào hồn thiêng sông núi. Khôi phục lại Đình - Từ - Miếu – Vũ để con dân noi dấu phụng thờ. Giữ lấy nguồn gốc tâm linh, tinh hoa ấy.

Hưởng nữa là Ngôi Tam Bảo ! Là nơi nuôi dưỡng đức tánh an lành cho người còn kẻ mất. Người còn được an vui biết tu dưỡng, bỏ ác làm lành hết khổ được vui. Niềm vui nào bằng Niềm vui có Phật !

Còn kẻ mất, con cháu biết báo đền, bằng bái sám tụng kinh cầu siêu chư Tiên linh đều được giải thoát. Là cảnh đau khổ địa ngục A tỳ. Siêu thoát tiêu điều lên miền Cực - Lạc.

Thật chính vậy, từ ngày Thầy Thích Như Đạt nhận lãnh trách nhiệm trụ trì từ thời gian 1958 đến nay, đã bốn mươi tám năm¹.

Nay thành kính mạo muội đôi dòng cùng bà con Phật Tử mười phương xa gần để rõ con đường đạo Phật.

Hồi hướng mười phương chư Phật chứng minh.

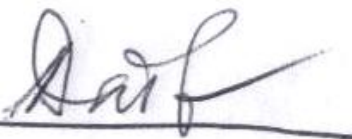
Nam Mô Công Đức Lâm Bồ Tát Ma Ha Tát

Trân trọng cầu Phật gia hộ toàn thể bà con, con Phật an lành phụng sự chánh Pháp !

Kính bái,

Long Quang, ngày 25/08/2006, 2 tháng 7 Bính Tuất.

Viện Chủ Long Quang Tự

Sa Môn Thích Như Đạt

---

¹ 48 năm là tính đến năm viết bài này, năm 2006. Tính đến ngày Hoà thượng viên tịch năm nay 2015 là năm mươi bảy năm (PTTPGQT chú)

Ngày Chung Thất

NHỚ ÔN LONG QUANG

Võ Văn Ái

Ôn Long Quang, tức Đại lão Hoà thượng Thích Như Đạt, cố Viện trưởng Viện Hoá Đạo Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất, viên tịch tại Tu viện Long Quang, Huế, ngày mùng 8 tháng Giêng Ất Mùi. Thế thọ 87 năm, Lạp thọ 58 năm.

Khi biết rõ bệnh tình Ôn, chúng tôi xin phép ra thông cáo báo chí loan tải để chư Tăng Ni và Phật tử hải ngoại thiết lễ cầu an. Nhưng Ôn gạt đi và nói rằng không nên. Chuyện sinh hoạt, phát huy Giáo hội thì nên loan tải thường xuyên. Còn chuyện cá nhân không đáng kể. Mình theo đạo Vô Ngã lại đem cái ngã ra khoe thì bất tiện lắm.

Đau một tháng hơn nhưng Ôn không chịu vào bệnh viện. Bảo rằng, cái gương Đức Đệ tứ Tăng Thống bị hại ở nhà thương tôi chứng kiến, nên đại chi giao trúng cho ác. Chư Tăng Long Quang và các ngài trong Ban chỉ đạo Viện Hoá Đạo bó tay, tiến thoái lưỡng nan. Tôi gửi thư riêng về Ôn thỉnh cầu Ôn nhập viện, viết rằng thân tứ đại quan trọng chi đâu. Nhưng trong tình thế hiện tại, sinh mệnh Ôn là sinh mệnh Giáo hội. Xin Ôn nghĩ tới việc chung mà chữa trị. Ôn chấp nhận vào Bệnh viện Quốc tế Huế.

Từ tháng 12 năm 2014 đến tháng giêng 2015, thân thể tiều tụy. Không ăn uống gì được, sữa cũng không dùng, chỉ uống vài muỗng nước yến mỗi ngày. Ai cũng tưởng bệnh cúm dây dưa.

Vào bệnh viện Huế khám nghiệm. Khoảng 21-1-2015, Bác sĩ nội khoa cho biết dạ dày của Ôn bị hư toàn diện, nên không thể cắt bỏ từng phần. Cỏ vào bao tử thất lại, lý do khiến Ôn không thể ăn bất cứ gì, uống nước chỉ nhỏ giọt từng muỗng cà phê. Đồng thời di căn vào tới phổi, gan. Mạch vành tim bị thất. Các bác sĩ Huế bó tay đầu hàng. Trị liệu cuối cùng là chích thuốc bổ và chuyen dịch để nuôi cơ thể một thời gian. Đến khi cơ thể không dung nạp thì coi như bó tay. Các bác sĩ tiên đoán thời gian kéo dài không quá 3 tháng.

Ôn đòi xuất viện về Tu viện Long Quang tịnh dưỡng. Tôi lại biên thư xin Ôn đi Saigon vào bệnh viện Pháp Việt có đủ trang bị và nhiều bác sĩ chuyên khoa ngoại quốc. May mắn Ôn chấp nhận. Hai Thầy ở Long Quang cùng Đạo hữu Lê Công Cầu, Tổng Thư ký Viện Hoá Đạo, tháp tùng máy bay đưa Ôn vào Saigon.

Chút hy vọng của tôi với bệnh viện này cũng tan tành sau mấy ngày theo dõi và khám nghiệm. Hội chẩn ở đây cho biết Ôn bị ung thư dạ dày giai đoạn cuối. Sức khoẻ và di căn ở phổi và gan không cho phép giải phẫu bằng bất cứ phương án nào.

Ai ai cũng lấy làm lạ, bệnh tình như thế, mà không nghe một tiếng than rên. Ôn luôn vui vẻ tiếp khách đến thăm. Gặp ai dù chư Tăng hay Phật tử đều thuyết pháp cho họ nghe, khuyên họ gắng tu để đền ơn Tam Bảo.

Trong những ngày bệnh kịch liệt như thế, tôi thỉnh cầu bất cứ gì Ôn cũng chấp nhận và thực hiện ngay. Tôi nghĩ đại không biết Ôn ra đi lúc nào, có qua được Tết không. Nên xin trước Thông điệp Xuân. Lễ An vị Phật chùa Phật Quang ở Nam California sắp tới, tôi xin Ôn Huấn từ cho cuộc lễ, và Điệp từ chào mừng nhân sự mới, Ôn hoan hỉ thực hiện. Những ngày nằm bệnh tại nhà thương Pháp Việt ở Saigon, tôi đã xin thu băng Huấn từ và Điệp từ để phát cho đại chúng nghe trong ngày An vị Phật chùa Phật Quang. Đau như thế, mà tiếng Ôn vẫn khảng khái, ân cần và trong lành.

Dù chẳng ai nói ra sự thật về bệnh lý, Ôn cũng tự thấu hiểu, nên lấy quyết định rời Saigon về Huế.

Ngoài những lúc quá mệt phải nằm nghỉ. Nhưng mỗi 3 giờ sáng dậy ngồi thiền. Ngày ngày vào Chánh điện rồi dạo quanh vườn chùa. Thỉnh thoảng triệu tập các chú giảng kinh Di giáo hay kinh Pháp Hoa. Ngó như người không bệnh, tuy thân xác từng lúc từng rã rời. Đã ba lần Đạo hữu Cầu báo cho tôi biết Ôn sắp đi... Mỗi lần tôi điện về hầu thăm bệnh tình, lần nào Ôn cũng nói một lời trấn an chắc nịch « Khoẻ », rồi hỏi thăm Phật sự hải ngoại.

Mấy năm liền, Ôn hay gọi qua Paris thăm tôi, nhất là những lúc tôi nhập viện hay gặp khó khăn, Ôn an ủi rất nhiều. Có lẽ ngại với hệ thống điện thoại kiểm duyệt, Ôn không gọi tên thật của tôi, mà gọi bằng hai tiếng, khi thì « Pa-Ri », khi thì « Tình Thương ». Tiếng Ôn sang sảng. Nói ít mà tôi cảm nghiệm nhiều, như thần giao cách cảm. Tình Ôn đối với tôi hiếm thấy nơi ai khác.

Giữa năm ngoái, do tuổi cao, nhiều bệnh, thường xuyên nhập viện, khi thì giải phẫu tim... tôi biên thư chính thức gửi Ngài Viện trưởng, xin Ôn trong 6 tháng tới, kiếm người thay thế tôi trong vai trò truyền thông của Viện Hoá Đạo và Phòng Thông tin Phật giáo Quốc tế. Tôi hẹn giúp Giáo hội hải ngoại cho xong Đại hội Thường niên của Văn Phòng II Viện Hoá Đạo vào tháng 10, sau đó sẽ nghỉ.

Không ngờ một việc rất tự nhiên như thế trong xã hội Tây phương lại khiến Ôn không vui và lo lắng. Ôn gọi điện hàng chục lần sách tấn, hoặc biên thư qua Email nhắc nhở chớ quên vận nước, vận đạo đang hồi nghiêng ngửa, thiếu người đương đầu. Cảm được đức lớn và tình nghĩa Ôn dành cho tôi, mà tôi còn trù trù cho đến nay. Năm 1992, tôi tham gia giúp Giáo hội để trả ơn chư Tăng Ni, Phật tử đã đổ máu xương cho Phật Pháp trường tồn, và đền đáp ơn tri ngộ với Ngài Huyền Quang. Năm 1974 ngài Huyền Quang cùng ngài Thiện Minh ghé Paris thăm tôi trên chuyến đi dự hội nghị quốc tế, và mời tôi về giúp Giáo hội. Tôi hứa, nhưng năm sau đó bộ đội Bắc Việt cưỡng chiếm Saigon. Bây giờ tạm còn đây chỉ vì cảm cái đức lớn và tình đạo của Ôn Long Quang.

Mấy chục năm qua, tôi tiếp được nhiều thư của chư Tăng Ni trong nước, đa phần là những thư bị ức chế, sách nhiễu, đàn áp nhờ tôi can thiệp. Nhưng từ mười

năm trước, duy nhất thư của Ôn Long Quang chỉ viết về kinh sách thâm sâu, chẳng đả động gì thế sự, dù con người Ôn đương đầu với thế sự.

Môn đồ Pháp quyến ở tu viện Long Quang đã xây Bảo tháp trước cho Ôn. Nhưng Ôn di chúc nhường Bảo tháp cho Đức Đương kim Đệ Ngũ Tăng Thống ngày nào Ngài ra đi về cõi Phật. Căn dặn địa táng cạnh Bảo tháp để tiếp tục phục vụ Ngài Tăng Thống. Đạo tình như thế có thể nào tìm thấy trong xã hội vong thân, phụ rẫy và bạc tình ngày nay trên đất nước này ? !

Ôn Long Quang là người lớn tuổi nhất trong các thành viên Viện Hoá Đạo xưa nay, nhưng chưa một lần so đo với bất cứ ai về hạ lạp, chức vụ hay tuổi tác. Ôn đã đạt cái vô hành, âm thầm và chăm chỉ làm việc để phát huy giáo hội và tuân thủ cương lĩnh, lập trường mà tam vị Tăng Thống vạch ra, Đức cố Đệ tam Tăng Thống Thích Đôn Hậu, Đức cố Đệ tứ Tăng Thống Thích Huyền Quang, và Đức Đương kim Đệ ngũ Tăng Thống Thích Quảng Độ.

Trong trường kỳ lịch sử Việt Nam chưa có triều đại nào như triều đại nhà Hồ, có khối lượng Tăng sĩ và Phật tử, tính tới số chục hay trăm nghìn, phải đi tù hay bị quản chế tại gia.

Chủ trương tiêu diệt Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất (GHPGVNTN) của Nhà nước Cộng sản bằng sách lược « *vừa đánh vừa kéo* ». « *Vừa đánh* » là sử dụng trấn áp, khủng bố, bắt, giết, quản chế, lưu đày. « *Vừa kéo* » là dụ dỗ bằng món mồi lợi dưỡng, hãm dọa, hay tiết lộ đời sống vô hạnh của một số tăng sĩ.

« *Vừa đánh* » nên chủ trương bức tử GHPGVNTN. « *Vừa kéo* » khi cho thành lập tổ chức Phật giáo làm công cụ chính trị cho Đảng và Nhà nước mệnh danh là *Hội Phật giáo Việt Nam* ra đời tại Hà Nội năm 1981.

Trong một tài liệu Tuyệt Mật của Bộ Nội vụ viết ngày 18-8-1992, số tham chiếu 106/PA 15-16, dưới đề mục « **Báo cáo tình hình và kế hoạch đấu tranh với số đối tượng cực đoan âm mưu phục hồi Phật giáo** » có đoạn chỉ thị rằng : « *Phân hoá hàng ngũ giáo sỹ, tranh thủ số có xu hướng tiến bộ, lôi kéo số lưng chừng ; răn đe những đối tượng có biểu hiện tiêu cực ; đối với số cực đoan chống đối phải cắt đứt tay chân, lấy giáo luật, pháp luật đấu tranh, không cho chúng co cụm chống phá ta* ».

Sau này chủ trương « Vừa đánh vừa kéo » còn làm xáo trộn GHPGVNTN hai lần trong năm 2007, khiến Đức cố Đệ tứ Tăng Thống Thích Huyền Quang phải ra Giáo chỉ số 9 cứu nguy ; và cuối năm 2013 khiến Đức Đương kim Đệ ngũ Tăng Thống Thích Quảng Độ phải ban hành Giáo chỉ số 10, ngày 9-12-2013, để thanh lọc hàng ngũ và chấn chỉnh Giáo hội.

Kinh qua những giai đoạn khốc liệt trong giai đoạn lịch sử Phật giáo tối tăm thời Cộng sản, Ôn Long Quang luôn vững tâm bền chí phục vụ GHPGVNTN, từ khi không có chức vụ gì cho đến khi mang nhiều trọng trách trong Viện Hoá Đạo. Không vì danh lợi, quyền thế mà bỏ Đạo ra đi theo thế quyền như một số Tăng sĩ qua hai biến cố năm 2007 và 2013.

Sự xuất hiện lãnh đạo của Ôn Long Quang sau Giáo chỉ số 10, không vì chức vụ Viện trưởng Viện Hoá Đạo, mà vì tâm đạo cốt xoay ngược thế cờ do những kẻ hung hăng phá đạo gây ra. Cạnh kề Đức Tăng Thống bằng những chuyến đi Huế - Saigon liên tục để giải vây thế kẹt do giới phá hoại giăng ra nhằm cô lập Đức Tăng Thống, giới này phụ tay với chế độ gây cho tình trạng quản chế càng thêm bức thiết.

Lãnh chức Viện trưởng Viện Hoá Đạo, Ôn Long Quang mở ra công trình phát triển nhân sự, chỉnh lý cơ cấu Giáo hội thù ứng với tình thế mới. Ôn không ngừng quan tâm ngày đêm cho vận mệnh Văn Phòng II Viện Hoá Đạo. Đặc biệt trong việc tạo mãi ngôi chùa Phật Quang.

Tiếp thay trong cương vị Viện trưởng, Ôn Long Quang chỉ phục vụ được một năm. Thế nhưng sắc thái Giáo hội đã lấy lại phẩm chất của nền Phật giáo dân tộc, tách xa nền Phật giáo lai căng.

Một bậc Cao tăng nói ít, làm nhiều.

Năm ngày trước khi ra đi, Ôn còn dồn tất cả tịnh tài do chư Tăng, Phật tử cúng dường cho Ôn trị bệnh, thỉnh tôn tượng Đức Thích Ca Mâu Ni tại Huế gửi bằng đường hoả tốc máy bay sang cho kịp Lễ An vị Phật Chùa Phật Quang ở thị trấn Huntington Beach, miền Nam California. Ngày nào Ôn cũng hỏi tôi tượng tới chưa ?

Hôm tôi thông báo về Ôn tượng đã tới hôm thứ sáu, một ngày trước cuộc lễ An vị Phật hôm 7-2-2015. Đạo hữu Cầu cho tôi biết, Ôn thoáng nét vui toại nguyện qua làn môi, rồi một dòng nước mắt lăn dần trên má Ôn...

Paris, 13-4-2015
Võ Văn Ái

GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM THỐNG NHẤT VIỆN HOÁ ĐẠO

Tu Viện Long Quang, Phương Tứ Hạ, Thị Xã Hương Trà, Tỉnh Thừa Thiên – Huế

ĐÔI ĐIỀU CỦA NĂM GIÁP NGỌ SẼ ĐẾN NĂM ẤT MÙI

Ngày tháng lăn trôi qua, đêm ngày luôn di động !

Tuổi tác buổi thanh xuân đang từ bỏ chúng ta ! Mạng già nua luôn luôn đương đầu chịu trận, mặn lạt chua cay lẫn ngọt bùi v.v...

Quốc Nội giác linh Đức Đệ Tứ Tăng Thống Ngài Huyền Quang còn lại cây đại thọ Đức Đệ Ngũ Tăng Thống Ngài Quảng Độ, còn lại không bao lâu người.

Hải Ngoại, Paris – Ý Lan... Phật sự đa đoan, giao lưu nước này sang các nước nọ ! Chi phí ở đâu !!! Liên tục truy cập...

Để được thông thoáng, chỉ có lạy Phật, Long Thần Hộ Pháp gia hộ trải qua ngày tháng.

"Chẳng những vậy còn phải lo âu Phật sự quê nhà mới có huyết mạch lưu thông.

Viện Trưởng lo âu quá nặng ! Paris thương cảm **“CHUNG LÒNG ĐÀU CÁT”** suốt cuộc đời đúng nghĩa Đạo Pháp và Dân Tộc !

NAM MÔ BIẾN PHÁP GIỚI TÀNG THÂN A DI ĐÀ PHẬT

Phật Lịch 2558, Tu Viện Long Quang
cuối đông Giáp Ngọ

SA MÔN THÍCH NHƯ ĐẠT

* *Ghi chú* : Sau thư xin nghỉ việc gửi Ngài Viện trưởng Viện Hoá Đạo, như đã viết trong bài “Nhớ Ôn Long Quang”, một thời gian sau, Hoà thượng gửi sang cho chúng tôi bức thư trên đây, Ý nhị và nhẹ nhàng, đồng thời nhắc nhở chuyện chung trong giai đoạn dầu sôi lửa bỏng.

Võ Văn Ái

Hòa Thượng Viện Trưởng Vừa Viên Tịch

Thượng tọa Thích Giác **Đ**ặng

Hôm nay, Thứ Tư 25.2.2015, nhận được tin Đại lão Hoà thượng Thích Như Đạt - Viện trưởng Viện Hoá Đạo GHPGVNTN vừa viên tịch. Một cái tang lớn cho Giáo Hội, cho Phật giáo đồ Việt Nam. Sự ra đi của Ngài vốn đã được báo trước nhiều tuần lễ qua với sức khoẻ ngày càng suy kiệt. Ngài từ giả chúng ta ngày mùng Tám tháng Giêng năm Ất mùi có lẽ như một sự cố gắng để không chi phối sinh hoạt tâm xuân của những người quen biết xa gần. Cách đây ba hôm chính Ngài cùng với Đức Tăng Thống ban đạo từ đầu năm cho những thành viên trong Giáo hội ở hải ngoại, kể cả các uỷ viên công cán. Mặc dù sức khoẻ cạn kiệt Ngài vẫn cố gắng để nói, giọng nói một cách yếu ớt nhưng rõ ràng, để chúc tết và sách tấn Tăng Ni Phật tử hải ngoại.

Đồng hành với Đức Tăng Thống

Hoà thượng Viện trưởng sanh năm Kỷ Ty, kém đức Tăng Thống 1 tuổi. Có thể nói không làm là sau Đức Đệ tứ Tăng Thống ĐLHT Thích Huyền Quang, Đức Phó Tăng Thống ĐLHT Thích Hộ Giác thì ĐLHT Thích Như Đạt là hình ảnh nổi bật thứ ba chia sẻ những thăng trầm khổ nạn với Đức Đệ ngũ Tăng Thống. Trong quyết tâm chấn chỉnh nội bộ của Đức Tăng Thống với giáo chỉ số 10 đã cho thấy hình ảnh của một bậc trưởng lão khảng khái và đầy trách nhiệm trước muôn ngàn khó khăn dù tuổi già sức yếu. Hình ảnh đó là Đại lão Hoà thượng Thích Như Đạt. Tuổi già sức yếu lẽ ra cần sự tịnh dưỡng cho bản thân. Nhưng Giáo hội cần thì kê vai gánh vác. Ngài đã đồng hành với Đức Tăng Thống trong những giờ phút khó khăn nhất của Giáo Hội. Chỉ nghe qua những chuyện ra vào giữa Huế và Sài Gòn để giải quyết các vấn đề gay go thì có thể hiểu được tấm lòng của Ngài với Giáo Hội, với Đức Tăng Thống. Khó tưởng tượng được Giáo Hội sẽ ra sao nếu không có Ngài trong giai đoạn này. Sự thương và hiểu của Ngài đối với Đức Tăng Thống góp phần to lớn giải quyết vấn nạn nội bộ mà nhiều năm rồi tưởng chừng như sẽ không bao giờ giải quyết được.

Nhiệm kỳ tuy ngắn nhưng vô cùng quan trọng

Đại lão Hoà thượng Thích Như Đạt nhận vai trò viện trưởng Viện Hoá Đạo GHPGVNTN chỉ trong vòng một năm nhưng thời gian ngắn ngủi ấy đã có nhiều Phật sự mang tính quyết định được thực hiện với sự chỉ đạo của Ngài. Từ việc đăng bạ pháp lý của Giáo Hội tại Hoa Kỳ cho đến sự thành lập ngôi chùa chung, chùa Phật Quang, tại thủ đô của Người Việt ty nạn tại nam Cali. Hoà thượng viện trưởng cũng có những khẳng định về quyết tâm cải tổ cơ cấu, nhân sự Giáo hội cho phù hợp

với nhu cầu Phật sự hiện tại. Niềm tin của Ngài đặt đẽ ở thế hệ tiếp nối là năng lực vô song cho những tấm lòng dẫn thân vì đại cuộc. Trước bao thăng trầm nghiệt ngã của pháp nạn hiện nay thì sự lãnh đạo của Ngài mở ra bao thắng duyên cho những con người tha thiết với sự tồn tại của Giáo hội. Không có tinh thần bao dung, rộng mở, chân thành thì khó tìm động lực bền bỉ để cải tổ và duy trì. Ảnh hưởng của Hoà thượng Viện Trưởng khó thấy được bởi người ngoại cuộc vì thời gian Ngài lãnh đạo Viện Hoá Đạo quá ngắn nhưng với nội bộ Giáo Hội thì vô cùng hệ trọng. Một giai đoạn mà tất cả cơ cấu trong và ngoài nước đồng lòng đi tới ; một giai đoạn mà tất cả không bị vướng vấp bởi vấn đề cá nhân. Đức độ và phong thái của Ngài đã là chỗ nương tựa cho tất cả thành viên Giáo hội. Thời gian một năm tuy không dài nhưng chính Ngài đã lưu lại dấu ấn của bao nhiêu thay đổi quan trọng trong và ngoài nước.

Kiên định và khẳng khái

Có lẽ hình ảnh quan trọng nhất mà Hoà thượng Viện trưởng để lại cho chúng ta là hùng tâm đối diện với nghịch cảnh. Tấm lòng của Ngài đối với Giáo hội, đối với Đức Tăng Thống, đối với trách nhiệm hoằng hoá thủy chung vẫn vậy. Qua những văn kiện và lời nói trực tiếp của Ngài toát ra phong thái của một bậc đức độ, nói làm nhất quán. Ngài biểu đạt ý tưởng trực tiếp, rõ ràng, chân thành không xã giao hay tránh né. Đọc lại những đạo từ của Ngài dù là đối với công việc hành chánh hay khích lệ các thành viên thì luôn luôn thể hiện sự dứt khoát, quyết tâm. Điều đó có lẽ liên hệ đến tinh thần thực tiễn, không câu nệ lễ thói. Ngài lắng nghe và thúc đẩy những thay đổi trong cơ cấu tổ chức và nhân sự điều hành Giáo Hội. Sự cho phép của Ngài đã ảnh hưởng nhanh chóng những cải cách ở hải ngoại tiêu biểu là đạo từ cho Đại Hội Thường Niên năm 2014. Trong lúc một số lớn thiếu rõ ràng với những chần chừ nội bộ cần thiết thì Ngài không chút do dự nói lên quyết tâm của mình và khâm tuân quyết định của Đức Tăng Thống bằng sự kiên định tuyệt đối. Khi cần mở rộng cánh cửa cho tứ chúng tham gia sinh hoạt Giáo Hội thì Ngài tuy hỷ chân thành với sự linh động trong tư thế lãnh đạo. Nếu không có phong cách lãnh đạo đó của Ngài thì những Phật sự quan trọng trong năm vừa qua của Giáo Hội khó lòng thực hiện.

Hy hiến đến hơi thở cuối cùng

Ba tháng trước khi Hoà thượng Viện trưởng ra đi đã có nhiều quan ngại về sức khoẻ giám sát mỗi ngày của Ngài. Dù vậy sự lưu tâm và sinh hoạt Giáo Hội của Ngài không giảm bớt. Dù là tại trụ xứ chùa Long Quang ở Huế hay trong bệnh viện ở Sài Gòn ; dù trong am thất của Ngài hay trên giường bệnh thì vẫn tiếp tục lo toan cho Giáo hội. Tôn tượng Phật thờ tại chùa Phật Quang hiện tại do Ngài gởi sang cúng dường cùng với những câu đối do chính Ngài thực hiện. Trong sự kham nhẫn với bệnh trạng bản thân Ngài không quên gửi lời chúc mừng và huấn thị cho những thành viên của Giáo Hội nhất là những Uỷ viên công cán khắp nơi. Ba ngày trước khi viên tịch, vào mừng ba Tết xuân Ất Mùi, Ngài đem tất cả tàn hơi để ban đạo từ cho Văn Phòng II Viện Hoá Đạo và toàn thể thành viên Giáo Hội ở hải ngoại. Phần lớn những thành viên có mặt hôm đó là lần đầu tiên được tiếp xúc trực tiếp và lắng nghe đạo từ của Đức Tăng Thống và Hoà thượng Viện Trưởng. Nghĩ tưởng về một bậc trưởng lão lãnh đạo thể hiện trách nhiệm cho đến những giờ phút sau cùng của

cuộc đời chúng ta tìm thấy ở đó sự sách tấn lớn lao. Có những con người như vậy, có những hy sinh như vậy khẳng định được giá trị tồn tại của Giáo Hội trong lịch sử. Đó là di sản vô giá. Bao nhiêu con người đã, đang và sẽ tiếp tục hy hiến trọn cuộc đời cho sự phụng sự Tam Bảo, phụng sự chúng sanh tạo thành giá trị dẫn đạo cho nhiều thế hệ tiếp nối.

Đại lão Hoà thượng Thích Như Đạt đã làm tất cả những gì có thể làm được cho Giáo hội, cho Phật giáo Việt Nam suốt trọn cuộc đời của Ngài. Một năm trong trọng trách của viện trưởng Viện Hoá Đạo Ngài đã có nhiều đóng góp quan trọng trong hoạt động Giáo hội. Tuy vậy, có sự cống hiến lớn nhất mà Ngài để lại cho chúng ta là tâm lòng chân thành và tận tụy dám sống chết với lẽ phải cho dù phải đối diện bao nhiêu nghịch cảnh chung quanh cũng như sức cùng lực kiệt của thân xác. Chỉ riêng hùng tâm tráng chí đó đã là ngọn đuốc soi đường cho bao thế hệ mai hậu.

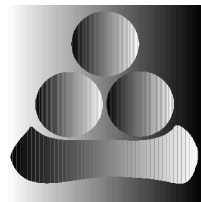
Xin Ôn phù hộ cho Giáo Hội. Đánh lễ Ôn.

Pháp Luân, 26.2.2015
Tỳ kheo **Thích Giác Đăng**

PHÒNG THÔNG TIN PHẬT GIÁO QUỐC TẾ

Cơ quan Thông tin và Phát ngôn của Viện Hóa Đạo, Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất
B.P. 60063 - 94472 Boissy Saint Léger cedex (France) • Tel. : Paris (331) 45 98 30 85
Fax : Paris (331) 45 98 32 61 • E-mail : pttpgqt@gmail.com • Web : <http://www.queme.net>

THÔNG CÁO BÁO CHÍ LÀM TẠI PARIS NGÀY 27.2.2015

Lễ Nhập quan Đại lão Hoà thượng Thích Như Đạt, Viện trưởng Viện Hoá Đạo tại Tu viện Long Quang, Huế

Hôm qua lễ Nhập quan Đại lão Hoà thượng tân viên tịch, Thích Như Đạt, Viện trưởng Viện Hoá Đạo Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất (GHPGVNTN) đã cử hành trang trọng tại Tu viện Long Quang Huế, vào lúc 8 giờ sáng ngày mùng 9 âm lịch, tức 26-2-2015.

Đại lão Hoà thượng Thích Như Đạt, Viện trưởng Viện Hoá Đạo

Chư Tăng Ni thuộc Hội đồng Lương Viện và Đại diện GHPGVNTN các tỉnh thành đều chuẩn bị về Huế tham dự. Nhưng có nhiều dấu hiệu bị ngăn cản tại địa phương các ngài. Nên chưa biết tất cả có về được không trong mấy ngày tới.

Hoà thượng Thích Thanh Quang, Phó Viện trưởng Viện Hoá Đạo, cùng chư Tăng Long Quang tiến vào phương trượng rước pháp thân ngài

Chư Tăng Long Quang vào phương trượng rước pháp thân Ngài

Điền hình là trường hợp Đức Tăng Thống Thích Quảng Độ cho người đi mua vé máy bay cho Ngài ra Huế. Nhưng hãng máy bay yêu sách xuất trình Chứng Minh Thư. Đức Tăng Thống vẫn còn bị quản chế, mất quyền công dân, nên không có Chứng Minh Thư tùy thân. Đức Tăng Thống đã lục lọi tìm được Chứng Minh Thư thời gian lưu đày ở Vũ Đài, Thái Bình, mang ra hãng máy bay. Nhưng hãng cũng từ khước bảo rằng quá hạn 15 năm Chứng Minh Thư hết hiệu lực.

Cung kính rước pháp thân Hòa thượng Viện trưởng về nơi tôn trí

Chư Tăng Long Quang di chuyển pháp thân Hòa thượng Viện trưởng về nơi tôn trí

Đức Tăng Thống không hài lòng về sự kiện tham dự lễ tang một vị giáo phẩm cao cấp Giáo hội mà cũng bị luật pháp Cộng sản truat quyền ! Ngài liền gọi điện thoại ra Tu viện Long Quang, tạ lỗi với Môn đồ Pháp quyến vì hoàn cảnh câu thúc nên không ra Huế được và xin đánh lễ Giác linh Hoà thượng Viện trưởng Viện Hoá Đạo.

8 giờ sáng ngày 26.2, chư Tăng bản tự rước pháp thân Hoà thượng Viện trưởng đến nơi tôn trí kim quan ngay trước Bảo tháp trong khuôn viên Tu viện Long Quang.

Mặc dù bảo tháp cho ngài đã xây lâu trước, nhưng ý nguyện ngài được chôn cất giữa thiên nhiên như ngày xưa Đức Thế Tôn niết bàn trong rừng giữa hai cây Sa La song thọ.

Chư Tăng Long Quang rước pháp thân Hòa thượng Viện trưởng về nơi tôn trí

Khoảng gần hai trăm chư Tăng Ni thuộc nhiều tổ chức, môn phái khác nhau ở Thừa Thiên đến phúng điếu và tham dự Lễ nhập quan vì tấm lòng kính ngưỡng ngài, nên giây phút tiễn biệt không nề hà lập trường, chính kiến. Gần một nghìn Phật tử Huế cùng các Huynh trưởng và đoàn sinh Gia Đình Phật tử Thừa thiên cũng về Long Quang đánh lễ Giác linh Ngài.

Tại cuộc lễ có sự hiện diện của Nhị vị Hoà thượng thuộc Viện Hoá Đạo, Thích Thanh Quang, Phó Viện trưởng Viện Hoá Đạo và Thích Tâm Liên, Chánh Ban Đại Diện tỉnh Bình Định, từ Đà Nẵng và Bình Định, ra Huế tham dự. Tuân hành Di huấn của Đại lão Hoà thượng Viện trưởng, Hoà thượng Phó Viện trưởng Viện Hoá Đạo, Thích Thanh Quang là người Xướng lễ tại lễ Nhập quan này.

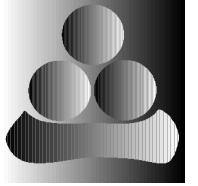

Chuẩn bị Nhập quan tại lễ bặt trước Bảo tháp nơi khuôn viên Tu viện Long Quang

Kim quan Ngài tôn trí trước bảo tháp trong vòng 5 ngày để Phật tử xa gần có thể về đánh lễ trước khi Nhập tháp vào 8 giờ sáng ngày 3-3-2015.

Nhà cầm quyền địa phương đã đến tận nhà Đạo hữu Lê Công Cầu hỏi những lý do tổ chức Tang lễ ra ngoài khuôn phép bình thường. Đạo hữu Cầu đã giải thích ý nguyện của Hoà thượng Viện trưởng qua Di Huấn, là Tâm Tang, tức im lặng lắng tâm thực hiện lễ tang, cho nên GHPGVNTN và Môn đồ Pháp quyền phải tuân hành lời căn dặn của Ngài. Đạo hữu Cầu cũng ngỏ lời trông mong Nhà cầm quyền và công an không nên xâm lấn vào việc tổ chức Tang lễ, vì đã có một số dấu hiệu của một số cá nhân đang muốn phá hoại lễ lồi Tâm Tang.

THÔNG CÁO BÁO CHÍ LÀM TẠI PARIS NGÀY 6.3.2015

Hôm 3.3, trên ba nghìn Phật tử tham dự Lễ Nhập Tháp Đạo lão Hoà thượng Viện trưởng Viện Hoá Đạo Thích Như Đạt — Chủ nhật ngày 1.3 Lễ Thọ tang Ngài tại các chùa ở Hoa Kỳ

PARIS, ngày 6.3.2015 (PTTPGQT) - Ngày 3.3 vừa qua vào lúc 8 giờ 30 sáng Lễ Nhập Tháp tại Tu viện Long Quang đã hoàn mãn theo như Di huấn của Đại lão Hoà thượng Thích Như Đạt, Viện trưởng Viện Hoá Đạo, Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất.

Thường lệ tang lễ của nhiều bậc Tăng sĩ được tổ chức rầm rộ, cờ xí rợp trời, chiêng trống dậy đất, máy phát âm mở hết công suất nhạc hát, kinh tụng, diễn văn... nhiều lúc gây phiền dân trong vùng. Nhưng Đại lão Hoà thượng Thích Như Đạt di huấn tổ chức Tâm Tang, tức hoàn toàn thanh tịnh và im lặng nhớ tưởng, không đọc diếu văn, tiểu sử, không phát biểu, không giới thiệu các phái đoàn phúng diếu. Đây chính là thông điệp ngài muốn để lại về một lễ tang đơn giản, khiêm cung của vị Tỳ kheo, một “bản tạng” trọn nghĩa, vào giai đoạn lịch sử tang thương, dân chúng còn khổ đau, thiếu thôn, đất nước còn điều linh trầm mối.

Nơi đặt Kim Quang và Linh đài Đại lão Hoà thượng Thích Như Đạt cạnh Bảo Tháp

Hoà thượng chỉ thị “trong quan ngoài quách”, chôn cất ngài cạnh tháp chứ không nhập tháp như thường lệ, dù bảo tháp đã xây. Ngoài ra ý tứ ngài có một lời

thâm nguyện, mà nay chưa tiện tiết lộ. Nói chung, ngài muốn tang lễ tổ chức trong hình thức Vô tướng như đã thực hiện trước kia đối với Đức Cố Đệ Tứ Tăng Thống Thích Huyền Quang ở Bình Định.

Trước kia nhà cầm quyền Huế thường kết án Tu viện Long Quang là “Ồ phản động”, “GHPGVNTN là tổ chức bất hợp pháp”, “Hoà thượng Viện trưởng là tên đại ngy”. Nhưng tất cả các cơ quan Nhà nước Thừa thiên Huế, Giáo hội Phật giáo Nhà nước, Mặt trận Tổ quốc... đều mang vòng hoa phúng điếu, cung tiễn, đánh lễ trước linh đài Ngài, cùng với nhiều phái đoàn, tổ chức, đại diện các tổ đình, chùa viện trên toàn quốc, trừ Tăng đoàn Dị giáo là vắng mặt.

Dân Huế ngạc nhiên tự hỏi : “Ừa, bất hợp pháp, đại ngy, phản động... mà nay lại phúng điếu đánh lễ trước Kim quan Ngài, chuyện chi lạ rứa ? ! GHPGVNTN hợp pháp rồi chăng ?”.

Kim quan của Hoà thượng Viện trưởng đặt nơi căn lều cạnh bảo tháp trong khuôn viên chùa, chứ không đặt ở Nhà tổ. Nhờ khuôn viên rộng như rừng, mà hàng nghìn Phật tử sau giờ làm việc, khi đêm về kéo nhau tới tụng niệm, nhắc nhở những kỷ niệm êm đềm, đạo vị với ngài. Các vùng lân cận như Phù Ốc, Phù Lễ, Tứ Hạ, Sông Bồ quanh tu viện Long Quang đều tập nập người về liên tục trong mấy ngày đêm. Đặc biệt làng Phù Ốc là đất Tu viện Long Quang trú xứ, tất cả dân làng mỗi ngày tự động kéo nhau về từ 5 giờ sáng để làm công quả, Phật sự.

Rước Di ảnh từ Linh đài về Tổ đường làm lễ Triệu Tổ

Vào lúc 18 giờ chiều ngày 2.3, Ban Chỉ đạo Viện Hoá Đạo cùng Môn đồ pháp quyến tổ chức lễ Triệu Tổ. Cung rước di ảnh ngài vào tổ đình. Tại đây, Hoà thượng Thích Thanh Quang, Phó Viện trưởng Viện Hoá Đạo cùng chư Tăng làm lễ trang nghiêm. Hàng ngàn Phật tử tay thắp nến quỳ lạy Di ảnh trên khoảng đường 300 mét trang nghiêm từ linh đài về Tổ đình. Cung kính, không bút nào tả xiết tâm lòng kính ngưỡng tiếc thương của đồng bào Phật tử đối với uy đức của bậc cao tăng.

400 đại biểu Gia Đình Phật tử trên toàn quốc đã về Huế bằng những phương tiện và đường lối riêng tham dự Tang lễ.

Thành viên Ban Chỉ đạo Viện Hoá Đạo và Môn đồ Pháp quyền trước Linh đài

Môn đồ Pháp quyền và Huynh trưởng Gia Đình Phật tử rước Di ảnh làm Lễ Triệu Tổ

Sau lễ Triệu Tổ, di ảnh đưa trở lại khu đặt Kim quan ngài. 19 giờ Ban chỉ đạo Viện Hoá Đạo và môn đồ pháp quyền tổ chức lễ Nhiều tháp. Đêm tối mông lung trùm phủ xuống Tu viện, chỉ còn chút sáng điện nơi linh đài. Tu viện Long Quang bập bùng sáng lên qua ba nghìn ngọn nến lung linh của khối lượng Phật tử tham dự. Vì quá đông, nên tất cả sắp hàng 4, không chỉ nhiều tháp mà đi ba vòng khuôn viên tu viện mênh mông. Sau đó trở lại chia nhau ngồi tụng niệm trước kim quan ngài cho đến sáng hôm sau.

Chư Tăng tay thắp nến Nhiều Tháp trong đêm

Hàng nghìn Phật tử thắp nến Nhiều Tháp trong đêm

Phật tử thắp nến trước Linh đài và Kim Quang Đại lão Hoà thượng Thích Như Đạt

Cuộc họp của Ban chỉ đạo Viện Hoá Đạo

Vào lúc 20 giờ 30, Ban chỉ đạo Viện Hoá Đạo vào Chánh điện họp bàn theo các điều khoản quy định trong Hiến chương. Theo đó khi có vị khuyết tịch thì phải công cử người kế tục. Đức Tăng Thống chỉ thị bằng khẩu lệnh là tuyên bố cung thỉnh Hoà thượng Thích Thanh Quang, Phó Viện trưởng, lên làm Quyền Viện trưởng. Đây cũng là lý do khiến Ban chỉ đạo Viện họp khẩn để thảo luận. Sau đây là Biên bản buổi họp của Ban Chỉ đạo Viện Hoá Đạo mang số tham chiếu 37/BCĐ/VHĐ/BB :

Hôm nay vào lúc 20:30 tối ngày 12 tháng giêng Ất Mùi, tức 2.3.2015, Ban chỉ đạo Viện Hoá Đạo GHPGVNTN đã có phiên họp chính thức tại Văn phòng Viện Hoá Đạo ở Tu viện Long Quang tỉnh Thừa Thiên Huế với nội dung như sau :

1. Phần Nghi thức :

- Niệm danh hiệu Bốn sư cầu gia bị
- Giới thiệu thành phần chư tôn đức hiện diện gồm có :
  - HT Thích Thanh Quang, Phó Viện trưởng Viện Hoá Đạo kiêm Tổng vụ trưởng Tổng vụ Thanh niên ;
  - HT Thích Tâm Liên, Chánh Đại diện Miền Liễu Quán ;
  - HT Thích Tâm Mãn, Chánh Đại diện Miền Khuông Việt
  - HT Thích Chí Viên, Tổng vụ trưởng Tổng vụ Văn hoá
  - HT Thích Nguyên Lý, Tổng vụ trưởng Tổng vụ Từ thiện Xã hội kiêm Tổng vụ Tài chánh
  - HT Thích Chánh Niệm Tổng vụ trưởng Tổng vụ Nghi lễ
  - HT Thích Chơn Tâm, Tổng vụ trưởng Tổng vụ Giáo dục

- HT Thích Quảng Tôn, Chánh Đại diện Quận 11 Saigon
- Cư sĩ Nguyễn Tất Trục, Tổng vụ trưởng Tổng vụ Cư sĩ
- Cư sĩ Lê Công Cầu, Tổng thư ký Viện Hoá Đạo
- Ni sư Thích Nữ Pháp Liễu, Tổng Thủ bản Viện Hoá Đạo
- Các Thành viên khác vắng mặt đều có lý do

2. Phần Nghị sự :

Điều 1 : Căn cứ Điều thứ 29 chương thứ 4 Hiến chương GHPGVNTN ban hành năm 1964 và được tu chỉnh lần sau cùng ngày 12.11.2011 tại chùa Giác Hoa Saigon. Tất cả thành viên Ban Chỉ đạo VHD nhất trí :

- Cung thỉnh Hoà thượng Thích Thanh Quang vào ngôi vị Quyền Viện trưởng Viện Hoá Đạo GHPGVNTN ;
- Cung thỉnh Hoà thượng Thích Tâm Liên vào ngôi vị Tổng vụ trưởng Tổng vụ Tăng sự ;
- Đề tiếp tục sự nghiệp duy trì và phát triển đạo pháp và GHPGVNTN, kế thừa Đức Đạo lão Hoà thượng Viện trưởng Viện Hoá Đạo GHPGVNTN vừa viên tịch.

Điều 2 : Kính thượng trình Đức Tăng Thống duyệt y biên bản này và xin ngài ban hành Giáo chỉ chính thức để Phật tử trong và ngoài nước y giáo phụng hành.

P.1 2558 – Tu viện Long Quang ngày 2.3.2015

Đồng ký tên

Biên bản này và Bản hành Giáo Chỉ Chính Thức để Phật tử trong và ngoài nước y giáo phụng hành

Ngày Lịch 2558 Tu Viện Long Quang ngày 02/03/2015

Đồng Ký Tên

1. Thích Thanh Quang	5. Thích Nguyễn Lý	9. Cư Sĩ Nguyễn Tất Trục
2. Thích Tâm Liên	6. Thích Chánh Niệm	10. Cư Sĩ Lê Công Cầu
3. Thích Tâm Mãn	7. Thích Chơn Tâm	11. TN. Pháp Liễu
4. Thích Chí Viên	8. Thích Đạo Tâm	

Bản Chính
Lê Công Cầu
Tổng Thư ký Viện Hoá Đạo

Thủ bút trang 2 Biên bản với các chữ ký

Vào lúc 3 giờ sáng ngày 3.3, tất cả Ban Chỉ đạo Viện Hoá Đạo đến trước Kim quan Đạo lão Hoà thượng Viện trưởng tân viên tịch làm lễ Phát nguyện. Chư vị tôn túc đánh lễ và phát nguyện : Tinh tấn đi theo bước chân Ngài và Đức Tăng Thống

trong cuộc vận động phục hồi quyền sinh hoạt pháp lý của GHPGVNTN, kiên trì công cuộc giải trừ quốc nạn và pháp nạn, cũng như cùng với toàn dân đấu tranh chống ngoại xâm và nội xâm đem lại thanh bình, an lạc cho quê hương.

Buổi lễ kết thúc lúc 4 giờ sáng.

Lễ Di quan

Lễ Di quan

Tám giờ rưỡi sáng 3.3 lễ Nhập tháp cử hành trang trọng trong niềm thanh tịnh, trang nghiêm. Trên 200 Tăng Ni và trên 3000 Phật tử làm thành vòng tròn rộng lớn từ bảo tháp ra đến sông Bô, từ đây quay về trước cổng chùa, vào đến sân rồi bao vòng trở lại nơi đặt kim quan. Những vòng hoa phúng điệu nhiều vô kể bao trọn cả khu vườn quanh tháp.

Đêm cũng như ngày Phật tử thắp nến và cung kính cầu nguyện

Ngày cũng như đêm Phật tử Huế chí thành cầu nguyện

Dù nhà cầm quyền không có hành động phá rối trực tiếp lễ tang. Nhưng dân chúng quanh vùng được dặn dò không nên tới vì sẽ mang họa. Dân chúng ở thượng nguồn sông Bồ được công an nhắc nhở ai ở diện nghèo mà về Tu viện Long Quang sẽ không được cấp đất. Dân chúng trả lời : Không cấp đất chúng tôi sẽ vào rừng sinh sống. Nói xong họ chèo đò về dự lễ Nhập Tháp. Các em Gia Đình Phật tử Lăng Cô cuối vùng Thừa thiên giúp Đà Nẵng thuê xe về Huế lúc 4 giờ sáng, nhưng bị Công an chặn không cho đi. Nhưng với quyết tâm, các em chia nhau từng nhóm 3, 5 người ra quốc lộ đón xe đò về Huế.

PHOTO IBIB

Lễ Hạ huyệt

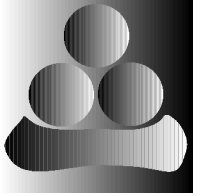

PHOTO IBIB

Nắm mồ khiêm cung của bậc cao tăng — Đại lão Hoà thượng Thích Như Đạt, Viện trưởng Viện Hoá Đạo Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất

PHÒNG THÔNG TIN PHẬT GIÁO QUỐC TẾ

Cơ quan Thông tin và Phát ngôn của Viện Hoá Đạo, Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất
 B.P. 60063 - 94472 Boissy Saint Léger cedex (France) • Tel. : Paris (331) 45 98 30 85
 Fax : Paris (331) 45 98 32 61 • E-mail : pttpgqt@gmail.com • Web : http://www.queme.net

THÔNG CÁO BÁO CHÍ SỐ 2 LÀM TẠI PARIS NGÀY 18.3.2015

**Bảy tuần thất của cố Đại lão Hoà thượng Thích Như Đạt,
 Viện trưởng Viện Hoá Đạo sẽ được Văn Phòng II Viện Hoá Đạo tổ chức
 tại 7 thành phố ở Hoa Kỳ**

PARIS, ngày 18.3.2015 (PTTPGQT) - Liên sau khi được tin Tang Lễ Cố Đại lão Hoà thượng **Thích Như Đạt**, Viện trưởng Viện Hoá Đạo GHPGVNTN được tổ chức tại Tu viện Long Quang Huế trong hai ngày 26.2.2015 Lễ Nhập Quan, và

Linh đường nơi tổ chức tuần sơ thất tại chùa Viên Giác

3.3.2015 Lễ Nhập Tháp, Thượng toạ Thích Giác Đăng, Quyền Chủ tịch Văn phòng II Viện Hoá Đạo, đã triệu tập Chư Tôn đức Tăng Ni và Cư sĩ thành viên Văn phòng II Viện Hoá Đạo để cùng lấy quyết định cử hành Lễ Tang Ngài tại Hải ngoại.

Theo Quyết định của Văn Phòng II Viện Hoá Đạo thì vào ngày chủ nhật 1.3.2015, Lễ Thọ tang đã được long trọng tổ chức tại Chùa **Pháp Luân**, thành phố Houston, Texas, (xin xem phóng sự Youtube

<https://youtu.be/jjXgmMIQgM0>), đồng thời cùng tổ chức tại các chùa **An Lạc**, thành phố San Jose, California, chùa **Như Lai**, Denver, Colorado, Niệm Phật đường **Huyền Quang**, Sacramento, California, chùa **Vạn Hạnh**, Seattle, chùa **Viên Thông**, Atlanta, chùa **Phật Quang**, Oregon, chùa **Phật Quang**, California, và một số Cư sĩ Phật tử đã tổ chức thọ tang tại **Canada**.

Sau lễ Thọ tang, Văn phòng II Viện Hoá Đạo tiếp tục tổ chức bảy Tuần thất theo thứ tự ngày tháng tại 7 thành phố tại Hoa Kỳ.

Lễ sơ thất đã được tổ chức hôm 8.3 tại chùa Viên Giác tại thành phố Oklahoma City, tiểu bang Oklahoma dưới sự chủ trì của Hoà thượng Viện chủ chùa Viên Giác, **Thích Trí Hoà**. Ngài nguyên là Chánh Đại diện GHPGVNTN Quận 5 thành phố Saigon trước năm 1975.

Tiếp sau lễ sơ thất, có cuộc Hội luận về công hạnh của cố Đại lão Hoà thượng Thích Như Đạt, Viện trưởng Viện Hoá Đạo và Sự tồn tại của GHPGVNTN, do Thượng toạ Thích Giác Đăng, Quyền Chủ tịch Văn Phòng II Viện Hoá Đạo trình bày dưới sự chứng minh của Hoà thượng Thích Trí Hoà.

Noi gương kiên trung của cố Hoà thượng Viện trưởng Viện Hoá Đạo đối với Giáo hội trong giai đoạn đen tối lịch sử của GHPGVNTN, Hoà thượng Thích Trí Hoà cho biết trong quá khứ ngài từng làm Chánh đại diện GHPGVNTN tại Saigon trước năm 1975. Và kể từ khi sang tị nạn ở Hoa Kỳ ngài phát tâm xây dựng ngôi Đại hùng bảo điện Viên Giác tại thành phố Oklahoma City, mặc bao khó khăn, phức tạp trong đời sống của người tị nạn, Hoà thượng luôn đặt ngôi chùa Viên Giác dưới sự lãnh đạo của Nhị vị Tăng Thống, Cố Đại lão Hoà thượng Thích Huyền Quang, và đương kim Đại lão Hoà thượng Thích Quảng Độ, cũng như kiên trì giữ vững hoạt động cùng lập trường đường lối của GHPGVNTN.

Hoà thượng Thích Trí Hoà và Thượng toạ Thích Giác Đăng niệm hương và tác bạch

Tuần thất thứ hai, ngày 15.3, sẽ được tổ chức tại Chùa Giác Lâm, thành phố Philadelphia, tiểu bang Pennsylvania ; tuần thất thứ ba, ngày 21.3, sẽ được tổ chức tại trụ sở Cộng đồng Người Việt Quốc gia, thành phố Dallas, tiểu bang Texas ; tuần thất thứ tư, ngày 29.3, sẽ được tổ chức tại chùa An Lạc, thành phố San Jose, miền Bắc California ; tuần thất thứ năm, ngày 5.4, sẽ được tổ chức tại thành phố Denver,

tiểu bang Colorado ; tuần thất thứ sáu, ngày 12.4, sẽ được tổ chức tại chùa Phật Quang, thành phố Beaverton, Oregon.

Đồng bào Phật tử lắng nghe Hoà thượng Thích Trí Hoà và Thượng tọa Thích Giác Đăng nói về công hạnh Cố Đại lão Hoà thượng Thích Như Đạt và sự tồn tại của GHPGVNTN

Lễ Chung thất sẽ được tổ chức vào ngày 19.4 tại trụ sở Văn Phòng II Viện Hoá Đạo, chùa Phật Quang, thành phố Huntington Beach, Nam California.

Long vị Cố Đại lão Hoà thượng Thích Như Đạt, Viện trưởng Viện Hoá Đạo

Một số đơn vị thành viên GHPGVNTN biên thư hỏi Phòng Thông tin Phật giáo Quốc tế cách viết Long vị cố Đại lão Hoà thượng Thích như Đạt để làm lễ Thất tuần. Chúng tôi xin gửi dưới đây hai mẫu : một mẫu viết theo chữ Hán và một mẫu viết theo chữ Việt. Quý vị có thể chọn mẫu tùy thích, rồi phóng lớn hay nhỏ theo khổ linh vị bằng gỗ mà quý vị có sẵn để dán lên :

Ph ụ n g

V i

V i ệ t

N a m

P h ậ t

G i á o

T h ố n g

N h ấ t

G i á o

H ộ i

H o á

Đ a o

V i ệ n

V i ệ n

T r ườ n g

th ượ n g

N h ư

h ạ

Đ ạ t

Đ ạ i

L ă o

H o à

T h ượ n g

G i á c

L i n h